

Posudek diplomové práce

Bc. Monika Boháčová, *Slovesné časy vyjadřující budoucí děj v italštině ve srovnání s francouzštinou*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, ak. r. 2014/2015, 73 stran.

Název diplomové práce Moniky Boháčové zní velmi slibně. Diplomantka se totiž rozhodla porovnat tvoření a použití budoucích časů v italštině a ve francouzštině. Rozhodnutí omezit se pouze na jeden čas, jakož i srovnání dvou románských jazyků, které by se měly v tomto ohledu výrazně podobat (jak říká v úvodu sama diplomantka), jsou metodologicky i teoreticky dva hlavní aspekty předkládané práce. Konkrétní zpracování však bohužel zdaleka stanovené cíle nenaplnuje. Diplomovou práci Moniky Boháčové lze tak považovat za zdařilou jen ve velmi omezené míře. Nejprve však shrnutí formální a obsahové stránky textu.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí: teoretické a praktické. V teoretické části prezentuje Monika Boháčová základní pojmy, jako je čas fyzikální a gramatický; terminologicky se zde snaží přidržet anglické dvojice *time/tense*. Pak už přechází k diskusi jednotlivých časů v italštině (*futuro semplice* a *futuro anteriore*), pozastavuje se též nad prostředky, které mohou budoucí čas vyjadřovat okrajově v daném syntaktickém či pragmatickém kontextu (např. *passato prossimo*). Stejnou strukturu mají pak i kapitoly věnované francouzštině, kde kromě dvou hlavních futur figuruje pochopitelně i *futur proche*. Pozornost diplomantka věnuje též modálnímu užití futura v obou jazycích.

Praktická část spočívá v komentovaném srovnání italských a francouzských příkladů na základě paralelního korpusu InterCorp. Srovnání vychází z omezeného vzorku nejfrekventovanějších tvarů (jako je např. *sarà, dirò, incontrerai, vedrete* atd.) a poukazuje na shody či rozdíly mezi italštinou a francouzštinou.

Jak už jsem naznačil, pokládám diplomovou práci M. Boháčové za text, kterému k dokonalosti mnoho chybí. Mám celou řadu otázek a připomínek.

1) Formálně vzato, je nutné práci vytknout nedbalé jazykové zpracování (jak české, tak cizojazyčné). Kromě italského resumé obsahuje práce i shrnutí ve španělštině, což diplomantka vysvětluje použitím španělské sekundární literatury – v bibliografii však nenacházím ani jednu španělsky psanou položku (odkaz na webovou stránku www.hispanoteca.eu nepočítám). Přítomnost španělského resumé (které je paradoxně jazykově o něco přijatelnější než shrnutí italské) je tak nepochopitelná. S bibliografií souvisí i můj dotaz, proč jsou odborné články uvedeny mimo hlavní soupis literatury.

2) Pokud jde o obsah, mám za to, že práce trpí dvěma základními nedostatky. Na jedné straně se diplomantka pečlivě nedrží konceptuálního rozdílu mezi budoucími ději / akcemi atd. (tedy tím, co je *time*) a jejich jazykovou expresí v podobě gramatické kategorie času (tedy *tense*) – přesněji řečeno, úspěšně se o to snaží v průběhu celé práce, ale v závěrečném shrnutí pak čteme: „*Cílem této diplomové práce bylo co nejdetailněji a nejsrozumitelněji popsat možnosti jak dochází k tvorbě budoucího děje v italském a francouzském jazyce.*“ K těmto terminologickým nejasnostem bych měl celou řadu připomínek, ale omezím se jen na jednu: např. hned v úvodu na s. 11, „*čas je vnímán jako přímka směřující zleva doprava*“.

Pokud jde o praktickou část, především mě zarazí absence komentářů u mnoha příkladů, tzn. že většina srovnávaných vět v italštině a ve francouzštině je pouze volně „předhozena“ čtenáři (např. na s. 49 příklady 9-12). Jinde je naopak komentář zcela nesmyslný, jako na téže straně 49, kde není jediný příklad fr. *futur proche* (u všech příkladů 9-13 je tedy jednoduché futurum i ve francouzštině), pak čteme: „*I v těchto příkladech se nám potvrdila hypotéza, že při překladu italského gramatického času il futuro semplice se používá zejména francouzský ekvivalent le futur proche.*“

Právě gramatický status blízké budoucnosti – na rozdíl od italštiny, která takovou gramatikalizovanou konstrukci nemá (a v této souvislosti vůbec nechápu diplomantčinu diskusi konstrukce *vado a + infinitiv* na s. 28, podkapitola 2.3.4.2.) – se pro korpusové srovnání přímo nabízí. V této práci je však o tomto rozdílu na základě dat řečeno jen velmi málo (možná právě proto, že těch příkladů, kde italskému futuru odpovídá *futur proche*, mnoho není; bylo by nutné použít daleko větší a promyšlenější vzorek paralelních textů).

Domnívám se tedy, že diplomová práce Moniky Boháčové je sice obhajitelná (volba tématu, formální aspekty, správně zvolená metodologie), ale v konkrétní realizaci vykazuje některé vážné nedostatky. K obhajobě ji tedy – s určitou shovívavostí – doporučuji, ale nemohu ji hodnotit jinak než jako **dobrou**.

V Českých Budějovicích dne 24. srpna 2015

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
oponent diplomové práce